

РАБОТНИКЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

ЦѢНА:

мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2 л. 50, 1 г. 5 л.

Въ странство: 7 лева.

Абонамента се предплаща.

10 стотинки всѣки номеръ

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВѢСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА

ДО РЕДАКТОРА *Н. ХР. ГАБРОВСКИ.*

ТЪРНОВО.

АБОНИРАНИЕТО СТАВА:

Търново, у редактора

и въ печатницата „Работникъ“

Изборитѣ въ Германия и социалната демократия.

За 3-ий того въ Германия се рѣшиха законодателнитѣ избори въ Райхстага. Отизи отъ нашитѣ атели, които сж слѣдили редовно европейскитѣ вѣстници презъ ния периодъ на избирателната борба, знайтъ, разбира се, съ какъвъ интересъ всички очакватъ резултатитѣ отъ тая борба. Възъ най-малко да преувеличаваме, ние сме да кажемъ, че нито едно отъ политическия животъ въ Европа и Америка презъ текущата година — освѣнъ ако не счи-е Панамския скандалъ — не е нувало тъй силно общественномѣние въ образованния свѣтъ, о гдето послѣднитѣ германски избори. Никого и въ Германия не се дила такава разпадена и бурна тация, никого и никждѣ социалитѣ не сж влизали въ такава да избирателна атака съ своитѣ тивници.

Сегашнитѣ избори съставляватъ ха въ повата история на Гер-ия, а до нейдѣ и на цѣла Е-па.

То въ какво се заключава вели-о значение на послѣднитѣ гер-ишки избори? На тоя въпросъ ановарятъ горѣ-долу еднакво всич-ѣ вѣстници.

Главната прицѣлна точка, въ ко-а сж отправени ударитѣ на всич-ѣ оппозиционни партии, е во-ии законопроектъ. Правител-енната партия на чело съ им-ватора иска по какъвто и да-ю начинъ да се приеме законо-екта за увеличаване войската въ Германия. И за да прокара то-ево искание, императора рѣши растурия непокорния и смѣлъ йхстагъ (Народното Събрание). надѣжда, чо новитѣ избори ще дадатъ нужното болшинство, ето ще гласува законопроектъ. о оправдаватъ ли се тия негови дѣжди? Ако сждимъ по извѣст-тѣ до сега резултати отъ избо-тѣ, ни най-малко не може да се е, че тѣ сж въ полза на пра-елството. Напротивъ, знай се, отъ всичкитѣ избори до сега едставители 75 сж за, а 87 про-въ военния законопроектъ, Окон-

чательно всичко ще рѣши балотажа на 12²⁴ Юний.

Но както въ време на избира-елната борба, тъй сжщо и слѣдъ обнародванието на полученитѣ ре-зультати отъ първото гласуване, главното внимание на обществото въ Германия, както и въ другитѣ страни, е обърнато къмъ социалъ-демократическата партия. Въ из-боритѣ тя се яви най-добръ орга-низована и дисциплинирана, най-многобройна; тя излѣзе побѣдонос-но отъ избирателната борба съ най-много гласове и съ най-силно влияние между населението.

Въ 391 избирателни окръжи, си-рѣчь по цѣлата линия на избира-елната борба, социалъ-демократи-ческата партия е имала свои кан-дидати, които въ едни мѣста сж биле избирани съ двойно и тройно повече гласове отъ своитѣ против-ници, а въ други мѣста пъкъ сж поставили изборътъ въ зависимостъ отъ балотировката. Така, въ IV-й избирателенъ окръгъ на Берлинъ Либкнехтъ (социалъ-демократъ) е избранъ съ 42.251 гласа, а водител на прогресиститѣ, Рихтеръ получилъ и пропадналъ само съ 10.093 гласа. Въ южнитѣ провин-ции на Германия, гдѣто прогрес-иститѣ сж расчитали на селенитѣ и на дребнитѣ занаятчий, тия по-слѣднитѣ сж гласували повече за социалъ-демократитѣ.

До сега сж избрани всичко 24 социалъ-демократи, за които сж гласували приблизително 3,000,000 души. Но това още не е цѣлия резултатъ. За балотажа социалъ-демократическата партия има 84 кандидатури, отъ които се предпо-лага да се избератъ най-малко 35—40 души. Така щото числото на всичкитѣ депутати социалъ-де-мократи въ новия Райхстагъ ще възлѣзе на 50—60 души.

Това е една велика побѣда, зна-чението на която се отбѣнява се-риозно даже отъ противниците на социализма. По поводъ на това австрийския официозенъ вѣстникъ „Най Фрай Прессе“ въ послѣдния си брой отъ 4¹⁶ Юний се провиква така: „страшното нахлувание на социалната демократия въ новия Райхстагъ заслужва сериозното вни-мание на господаритѣ на положе-нието“.

Не се плашете, г-да, нали спо-редъ васъ социализма нѣма поч-

ва?!... Почакайте още 4—5 годи-ни, поживѣйте още съ тая сладка иллюзия до слѣдующитѣ избори въ Германия и тогава тежко ви и горко; за самитѣ васъ нѣма да има почва нито въ Райхстага, въ който тъй произволно сте господарували, нито пъкъ въ сегашната обществен-на наредба, върху която се крепи вашата експлоатация и тирания. Тогава ще има почва само за ония, които работятъ за обществото, ко-ето ги поддържа.

Побѣдата на германскитѣ соци-алисти има грамадно международно значение. Тя е побѣда на между-народния социализмъ, побѣда на трудътъ, на „куцитѣ и сакати кон-чета“, които сж разбрали корена на злото и съзнателно се борятъ за своето економическо и полити-ческо освобождение отъ необузда-нитѣ произволи на огоенитѣ „ато-ве“. Тая побѣда ще настърди бор-бата на работниците въ другитѣ страни и ще даде силенъ потикъ на социалистическото движение въ цѣлия свѣтъ.

Нека нашитѣ работници взематъ примѣръ отъ своитѣ германски братя; нека тѣ се възползватъ отъ тѣхния поучителенъ урокъ и вмѣсто да вървятъ идущитѣ избори на 18-й Юний подиръ своитѣ го-сподари и експлоататори, нека по-ставятъ кандидатуритѣ на своитѣ истински приятели и защитници — социалъ-демократитѣ.

Н. Габровски.

КАКВО МОЖЕ ДА СЕ НАПРАВИ.

Не веднѣжъ се писа, че положени-ето на нашитѣ работници е извънред-но лошо, че тѣ сж свѣсѣмъ безъ за-щита, че тѣ създаватъ съ труда си богатствата и тѣ най-много страдатъ, най-много гладуватъ и отъ всѣка стра-на най-лошо живѣятъ. Работятъ твър-дѣ много, колкото имъ опредѣли гос-подарътъ имъ произволно, въ мръсни, тѣсни, тъмни, влажни и задушливи фабрики и работилници; получаватъ такова долия плата, която не пмъ стига за хлѣбъ. Много пжти вече пи-саха въ в. „Работникъ“ за лошото си положение и самитѣ работници. Че положението на нашитѣ работници е извънредно лошо, могатъ да не вѣрватъ само ония, които не знаятъ и не пзу-чаватъ положението на работницитѣ у насъ, само хора, заслѣпени отъ гредразсѣдка, че такава е сѣдбата

на човѣцитѣ — едни, най-голѣмата частъ, да бждатъ робе, а други, една шепа, да живѣе на чуждѣ гърбъ и да се наслаждава. Но всѣки, който изучава положението на нашитѣ работници въ фабрицитѣ, въ работилницитѣ, въ пе-чатницитѣ, въ занаятчийскитѣ дюкен-чета, който слѣди за вървежа и раз-витнето на работитѣ въ нашата дър-жава, той ще признае, че положението на нашитѣ работници е хиляди пжти по-лошо отколкото въ другитѣ страни.

И наистина, сѣдбата на работници-тѣ въ нашитѣ фабрики, работилници, печатници и занаятчийски дюкени на-пълно зависи отъ произвола, даже просто *отъ кефа* на господаритѣ. Тѣ произволно продължаватъ работното време, намаляватъ работната заплата, глобяватъ работницитѣ за нищо и ни-какви работи, даже ги биятъ немилос-тивно и най-сетнѣ ги изгядатъ на улицата, когато поискатъ, безъ да гле-датъ на условия, обѣщания и задъл-жения. Впрочемъ, господаритѣ никого не правятъ съ своитѣ работници ни-какви писмени условия и всѣкакъ избѣгватъ да се свързватъ съ работ-ницитѣ си съ каквито и да било пис-мени условия. Но и да има нѣкакви писмени условия или контрактъ, ка-кво може, при днешнитѣ наредби, да направи единъ бѣденъ работникъ съ своя богатъ господарь? Туко-рѣчи ни-що. Единичкото вѣщо, което му остава, е да го даде въ сѣдѣ. Но, при днеш-нитѣ наредби, може ли единъ бѣденъ да се сжди съ единъ богатъ? Днесъ за сжденнето се исчатъ пари; безъ пари никаква сѣдба не може човѣкъ некара. Трѣбватъ пари за адвокатъ, — инѣкъ не може човѣкъ да защити своето право, — трѣбватъ пари за раз-лични сѣдебни разноски. Днесъ отъ правосѣднето може да се ползува са-мо богатия.

И тъй, нашитѣ работници сж съв-сѣмъ незащитни; нѣматъ никаква за-щита. Господаритѣ имъ постѣпватъ съ тѣхъ, както имъ понася и безъ всѣ-какво стѣснение. Не е така въ дру-гитѣ страни, въ Европа. Тамъ работ-ницитѣ, съ постоянната си борба, успѣ-ха да намѣрятъ до нѣждѣ защита въ държавата. Тамъ работницитѣ прину-диха държавата да назначи фабрични инспектори, които да надгледватъ фаб-рицитѣ и работилницитѣ, за отпоскитѣ на господаритѣ къмъ работницитѣ и т. н.; бѣше принудена да опредѣли съ закони, колко часа на день най-много да се работи въ фабрицитѣ и работилницитѣ, съ други думи да огра-

